

Vlaams Parlement
Commissie Wonen en Onroerend Erfgoed
Donderdag 21 april 2022

Gedachtewisseling over de werkzaamheden van de werkgroep
opvangaanbod binnen de taskforce Noodopvang Oekraïne

Vooraf aan het kabinet bezorgde vragen van de commissieleden

Vragen van de N-VA-fractie:

1. Cijfers

- Graag een overzicht van het aantal registraties, opgevangen vluchtelingen, verwachte instroom enz. Is er een verdeling per gewest en per provincie?
- Kan er een beeld geschetst worden van de effectieve nood aan opvang (dus het aandeel dat bij OCMW/gemeenten aanklopt)? 80% zou bij familie en bij particulieren opgevangen zijn. Blijft die verhouding? En zijn er cijfers inzake 'terugstroom' naar publieke voorzieningen, besturen?
- Is er enig beeld van omvang niet-geregistreerde vluchtelingen?
- Graag ook een overzicht van het aantal aan beschikbare plaatsen, aantal plaatsen in opbouw, welk ritme ifv capaciteitsdoelstelling (doel van 30.000 plaatsen tegen 15 juni) enz. Hoe loopt dit? Wat zijn vooruitzichten?
- Inzake de afstemming van aanbod en vraag via Vlaamse Huisvestingstool :
 - o Graag een overzicht van het aantal oploadingen? Over welke spelers gaat het en wat zijn de cijfers (lokale besturen, organisaties, bedrijfswereld,...)? Wat is het aantal publiek beschikbare huisvestingsplaatsen die inzetbaar zijn (beeld per gemeente en per provincie). Ondertussen een meer volledig beeld voor Vlaanderen?
 - o Aanbod ingeven in huisvestingstool :
 - De VMSW valideert het aanbod van SHM's. Wat controleert de VMSW precies en op basis van welke criteria?
 - Gemeentelijke validatoren valideren op hun beurt. Wie doet wat?
- Specifiek mbt woondorpen: graag een stand van zaken (capaciteit, operationaliteit, kostprijs enz.)? Wat is er ondertussen opgestart naast Antwerpen en Mechelen? In welke mate zijn er nog mogelijkheden tot hergebruik later?
- Graag ook meer toelichting m.b.t. het richtcijfer per gemeente (of desgevallend cluster van gemeenten). Waarop is dit gebaseerd en hoe zal het worden toegepast?

2. Informatie en communicatie

- Graag een stand van zaken met betrekking tot de oprichting van de vijf regioteams ter ondersteuning van clusters gemeenten (i.f.v. de noden op het terrein opgeschaald worden tot een 10 à 20-tal).
- Wat is er gebeurd inzake communicatie tav lokale besturen en wat is nog gepland? Wat zijn de belangrijkste vragen of knelpunten van de lokale actoren?
- Wat is de stand van zaken m.b.t. het draaiboek voor de oprichting van de woondorpen en het kader vanuit RO met oog op het wegnemen van belemmerende regels?

3. Specifiek m.b.t. beleidsveld Wonen :

- Hoe loopt het *"tijdelijk afwijken van de minimale woningkwaliteitsnormen om te kunnen verhuren aan ontheemden uit Oekraïne."*?
 - o In welke mate maken lokale besturen, in welke mate particulieren, hier gebruik van?

- o Hoe loopt de controle op de woonkwaliteit (uitvoering drietrapsraket, zijn hier bv al woningcontroles uitgevoerd)?
- In welke mate wordt gebruik gemaakt van het *“tijdelijk huurregime met kortlopende contracten”* dat met het nooddecreet is ingevoerd?
 - o Hoe loopt dit, hebben we zicht op de knelpunten? Komen hier vragen over? Voldoende infoverspreiding?

4. Specifiek m.b.t. de sector sociale huisvesting

- Algemeen:
 - o Wat is de doorlooptijd van de subsidieaanvragen (aanmelden, valideren door VMSW/gemeente, opknappen en kosten)? Loopt dit snel genoeg?
 - o Zijn er al uitbetalingen gebeurd? Voor welke instrumenten, woningen en bedragen?
 - o Met betrekking tot de GSC-impact leegstaande woningen + units: worden de ontvangen huurgelden verrekend in GSC of dienen deze betaald worden aan de VMSW?
- In welke mate wordt beroep gedaan op *“terugbetaling SHM's van de reële kosten die ze maken om leegstaande sociale huurwoningen (in afwachting van sloop of renovatie) minstens te doen beantwoorden aan de afwijkende minimale woningkwaliteitsnormen.”*
 - o Wat loopt en wat zijn de verwachtingen? Over welke soort kosten/werken gaat dit?
 - o In welke mate zijn deze na 'opkalefateren' nog onvoldoende voor regulier verhuur?
 - o Wat na vertrek Oekraïense Huurders?
- Met betrekking tot de zogenaamde opknappremies voor collectieve voorzieningen en niet-sociale woningen:
 - o In welke mate is hier beroep op gedaan? Wat zit in de pijplijn? Wat op langere termijn met deze sites (verhuur is minimum 6maand), bv na terugkeer?
 - o Welke sites – cijfers? En wat is reden van leegstand/beschikbaarheid (cijfers?)
 - o Ook hier : terugbetaling van reële kosten + aanmelding in tool. Ook hier valideert VMSW -> in welke mate hebben ze zicht op dit soort projecten? Hoe kan dat worden verholpen?
- Met betrekking tot de zogenaamde beheerspremies : Idem : aanmelding via tool, validering vmsw+gemeente -> hoe loopt dit?
- Inzake de woonunits:
 - o De VMSW startte een marktonderzoek op om na te gaan welke opties de markt kan bieden (was nog volop lopende) voor maximum 200 gemeubelde woonunits, gerekend aan 70.000€/stuk. Wat is hier de stand van zaken?
 - o Deze moeten wellicht nog geproduceerd worden? Wat is planning?
 - o Hoe loopt afstemming binnen taskforce? Hoeveel containers zullen effectief aangekocht worden, hoeveel gehuurd?
 - o Hoeveel aanmeldingen ondertussen? In welke mate zijn nog infrastructuurwerken nodig/zijn nutsvoorzieningen en riolering aanwezig? Welke werken worden uitgevoerd?

Vragen van de Open Vld-fractie

- In welke mate evolueert de verhouding van mensen die nood hebben aan huisvesting met hulp van de overheid ten aanzien van het aandeel mensen dat zelf onderkomen vindt bij familie, vrienden of kennissen?
- Wat is de actuele stand van zaken van het aantal woongelegenheden die door de lokale besturen zijn ingegeven via de ICT-tool per provincie?
- - a) Wat is de actuele stand van zaken van de ontwikkeling van de twee nooddorpen in Mechelen en Antwerpen?
 - b) Hoeveel wooneenheden worden daar precies voorzien?
 - c) Tegen wanneer wordt de oplevering daarvan verwacht?
 - d) De minister verwees in de vorige gedachtewisseling naar het gebruik van containers en andere technologische innovaties. Wat wordt daar bij de oprichting van de nooddorpen precies gebruikt?
- - a) Hoe evolueert het aanbod van particulieren om mensen in hun huis op te vangen?
 - b) Enkele weken geleden kwamen een aantal negatieve ervaringen in de pers aan bod met als gevolg dat de particulieren de Oekraïense vluchtelingen niet langer onderdak wilden verschaffen. De minister gaf aan dat het ging om een aantal geïsoleerde casussen. Is dat zo gebleven of zijn er ondertussen meerdere meldingen van particulieren die hun aanbod om vluchtelingen onderdak te bieden hebben ingetrokken of mensen die ze al opvingen gevraagd hebben om elders onderdak te zoeken? Over hoeveel casussen gaat het?
 - c) Werd er ook al nagegaan welke tijdelijke versoepelingen kunnen worden toegestaan inzake het opdelen van bestaande woningen? En werden er al opdelingen toegestaan?
- Omdat het onmogelijk is om alle opvangplaatsen voor Oekraïense vluchtelingen grondig te controleren, heeft de minister een kader uitgewerkt waardoor lokale besturen en particulieren toch kunnen zorgen voor een "veilige, gezonde en menswaardige opvang". De minister gaf daarover vorige keer meer uitleg en gaf alsook aan dat het voor de inspectie een onmogelijke taak was om bij alle particulieren een inspectie te gaan verrichten.
 - a) Hoeveel wooninspecties hebben inmiddels wél plaats gevonden bij particulieren?
 - b) Hoe wordt bepaald waar wél en waar niet geïnspecteerd zal worden door de wooninspectie?
 - c) Verwacht de minister dat er tijdelijk bijkomende aanwervingen nodig zullen zijn? Zo ja, hoeveel en is daar een budget voor gereserveerd?
- Werd contact opgenomen met de minister van Ruimtelijke Ordening om na te gaan dat lokale besturen toestemming kunnen geven voor een domiciliëring van Oekraïense vluchtelingen die ondergebracht worden op campings?

- Werd er met de minister van Welzijn onderzocht in welke mate en op welke manier assistentiewoningen kunnen worden ingeschakeld voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen?

Vragen van de Vooruitfractie

1° Graag een zo volledig mogelijk overzicht van het type publieke opvangplaatsen dat momenteel lokaal wordt ingezet voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Graag het aantal:

- Leegstaande sociale woningen?
- publieke of semi-publieke woningen of kamers?
- woningen of kamers van private rechtspersonen met sociaal doel?
- mobiele woonunits?
- plaatsen via #PlekVrij?
- plaatsen in lokale woondorpen?

-> Indien het gaat om plekken voorzien door 'private rechtspersonen met sociaal doel', over welke organisaties gaat het en hoeveel plaatsen zijn voorzien?

-> Hoeveel van deze plekken zijn momenteel ingenomen? Met andere woorden: van de 18.000 opvangplaatsen die vooropgesteld waren, hoeveel daarvan huisvesten momenteel iemand?

→ Graag ook de verdeling hiervan over de provincies. (liefst in absolute cijfers, mag procentueel)

-> Graag ook stand van zaken van de 30.000 (doelstelling tegen 15/6). Hoeveel plekken zijn op vandaag voorzien?

-> Hoeveel opvangplaatsen vallen op vandaag in categorie I (huisvesting gecreëerd door lokaal) - categorie II (snel inzetbare buffercapaciteit) - categorie III (nooddorpen)

2° Hoeveel particuliere plaatsen (#PlekVrij) worden er momenteel ingezet voor de opvang en hoe staat het qua drop-out?

3° Hoe gebruiken de lokale besturen de 400 euro voor begeleiding van de vluchtelingen die particulier worden opgevangen? Hoe ziet de begeleiding eruit?

4° Hoe gebruiken de lokale besturen de 1.000 euro voor begeleiding van de vluchtelingen die publiek worden opgevangen? Hoe ziet de begeleiding eruit?

5° Is er al zicht op de aanwezigheid van Oekraïense vluchtelingen op de private huurmarkt? Hoe wordt dit gemonitord?

6° Is er al zicht op de samenstelling van de bovenlokale regioteams. Zijn deze reeds operationeel? Zoja, hoeveel en in welke regio's? Welke gemeenten worden door welke teams "bediend"? Graag ook een overzicht van het aantal Vlaamse en totale VTE's binnen elke regioteam.

7° Wat is de stand van zaken van de nooddorpen in Antwerpen en Mechelen? Hoe wordt de ambtelijke organisatie en coördinatie opgenomen? Wat is de rol van Vlaanderen en wat is die van de beide lokale besturen?

8° Welke regeling wordt getroffen mbt. de impact van de (tijdelijke) opvang van Oekraïners op het gezinsinkomen? Worden die fiscaal meegerekend? Zijn er effecten op het krijgen van mogelijke Vlaamse subsidies (zoals bvb energiepremies)?

9° Hoeveel mobiele woonunits werden inmiddels aangekocht door de Vlaamse overheid? Via welke weg? (Facilitair Bedrijf, VMSW, Taskforce zelf?)